

Regulációs zavarok kutatása az „Egészséges utódokért” program keretében

Scheuring N.(1); Danis I.(2); Németh T.(3); Papp E.(1);
Czinner Antal Prof.(1)

*Heim Pál Gyermekkorház, Budapest, Belgyógyászat (1);
Bright Future Humán Kutató és Tanácsadó Kft., Göd (2);
Országos Gyermekegészségügyi Intézet, Budapest (3);*

Program

„Egészséges Utódokért” Fővárosi csecsemő és kisdud szűrőprogram Heim Pál Gyermekkórház 2010-2011.

- **Cél:**

- Első magyar kutatás, amely a koragyermekkorai regulációs nehézségek előfordulási gyakoriságát és a problémák háttérében álló kockázati és védőfaktorok jelentőségét vizsgálja.

Betegek és módszerek

A 0-3 éves korú gyermekeket nevelő családok bevonásával

- Adatgyűjtés:
  - kérdőív,
  - orvosi diagnosztikai folyamat,
  - egyéni és kiscsoportos konzultációk
- Kutatásban résztvevők:
  - részben a Heim Pál Gyermekkórházban aktuálisan kivizsgálásra, illetve kezelésre felvett gyermekek szülei
  - alapellátásból a területi védőnők segítségével bevont szülők

Eredmények

- 1164 kérdőív elemzése
- számos szocio-demográfiai szempontra való figyelemfelhívás
- A regulációs problémák előfordulási gyakoriságának becslése
- orvosi és pszichoszociális háttérváltozók közötti összefüggések érvényes és megbízható tesztelése

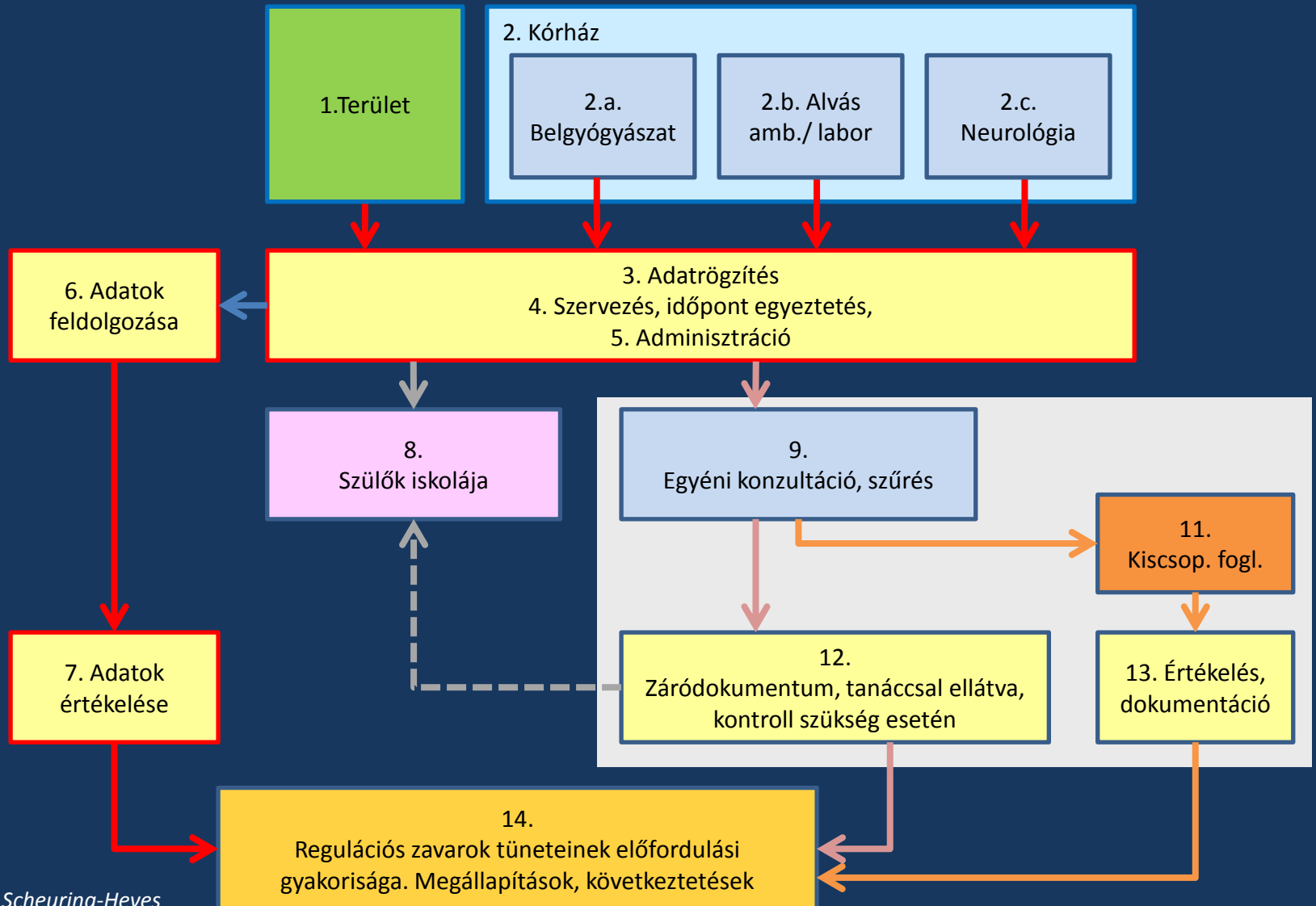
Regulációs zavarok

- A csecsemő- és a kisgyermekkor pszichés vagy pszichoszomatikus megbetegedési formái
- Leggyakrabban előforduló problémák :
  - *excesszív sírás,*
  - *krónikus nyugtalanság,*
  - *alvászavarok,*
  - *táplálkozási és gyarapodási zavarok.*
- A tünetek oki háttere komplex:
  - a gyermek nehézséget jelentő biológiai jellemzői
  - a szülőknél meglévő kedvezőtlen pszichoszociális feltételek
  - a társas környezet támogatásának hiánya, vagy nem megfelelő módja is jelentős háttértényező lehet

Felismerés – kezelés – megelőzés

- Jelenleg nem kielégítően megoldott Magyarországon.
- Orvosnál: vizsgálat/kezelés – súlyosabb formájú megjelenéskor – betegség tüneteit produkálva
- Védőnői hálózat, bölcsődék, óvodák, családsegítők, nevelési tanácsadók, stb
- Kezdeti nehézségek felismerése – célirányos szakmai ismeretekkel rendelkező szakemberekre lenne szükség.

Folyamat ábra

Konzultációs helyiség

- Kellemes légkörű helyiség
- Kényelmes elhelyezkedési lehetőség a szülőknek
- Játék- és játszóhely a gyerekeknek

Kiscsoportos konzultáció

- Organikus eltérés nincs a háttérben
→ kiscsoportos konzultáció
- pszichoterapeuta,
pszichiáter,
pszichológus
részvételével

Kiscsoportos konzultáció

- A csecsemő- és kisdedkor tüneteinek értelmezése/kezelése a szülő-gyerek interakciókon és a kapcsolaton alapul.
- Program 2x másfél órában:
  - szülők (vagy csak anya) és csecsemőik/kisgyermekük jelenlétében kiscsoportos konzultáció
- Téma:
  - egy-egy szituáció elemzése a szülőkkel közösen, visszajelzést adva a szülő-gyerek interakciókról. A pozitív visszajelzés megerősíti a szülői kompetenciát.
- A második találkozás végén a tapasztalatok egyeztetése és szükség esetén a szülő számára egyéni terápia, vagy szülő-csecsemő konzultáció felajánlása.
- Adatként a csoportvezetők jelzései szolgálnak megfigyelt interakciós és regulációs zavarok gyanújeleivel kapcsolatban.

Kérdőívek – Orvosi vizsgálatok

- Összesen 1164 kisgyermek szülei töltötték ki hiánytalanul (összes: 1475 kérdőív)
- Csak anya 811 esetben, csak apa 31 esetben, mindkét szülő 312 esetben
- 578 gyermek adatai kórházi kivizsgálás, kezelés során ismertek
- 586 esetben a területi védőnők és házi gyermekorvosok közvetítésével az alapellátásból
- 215 gyermeknél a szülők kérésére a regulációs problémák céljából szűrővizsgálat történt
- 647 esetben történt orvosi kivizsgálás és/vagy szűrővizsgálat.

Mérőeszközeink

- Kérdőívcsomagunk saját szerkesztésű alapkérdőív (*szerk. Scheuring, Danis, Gervai*)
- Első rész:
  - családi háttér, lakás- és munkakörülmények, anyagi helyzet, a szülők egészségi állapota, a várandósság és a szülés egészségi és pszichológiai jellemzői, a gyermek újszülött kora, a szoptatás és korai gondozás, a gyermek fizikai és pszichés betegségei, viselkedéses jellemzői.
  - a klasszikus regulációs problémák három fő területének kérdései: jellemzik-e a gyermeket
    - *erős sírás és nyűgösködés,*
    - *étkezési és gyarapodási nehézségek, illetve*
    - *alvási, altatási problémák.*

Mérőeszközeink

- Második rész:

Magyarországon már adaptált kérdőívek:

- a gyermekhez való viszonyulás és érzelmek
(*H-MORS-SF; szerk. Oates és Gervai*)
- a gyermek temperamentuma
(*IBQR és ECBQ; szerk. Rothbart és Gartstein*)
- a szülők hangulati élete, depresszív tünetek
(*DS1K; szerk. Halmai és mtsai*)
- a családdal történt életesemények és azok hatásai
(*Életesemények; szerk. Tóth és Danis*)

Diagnosztikus kategóriák az orvosi kivizsgálás során

Diagnosztikus kategóriák az orvosi kivizsgálások során (n=648)	Teljes minta	Szűrővizsgálaton <u>nem</u> vettek részt (n=436)	Szűrővizsgálaton részt vettek (n=212)
Csecsemőkori gondozási és táplálási nehézségek			
- Erős sírás, nyugtalanság	16,0%	5,7%	37,3%
- Szoptatási nehézség	10,5%	4,1%	23,6%
Alvászavarok és különböző megnyilvánulási formái			
- Alvászavar	16,4%	0,7%	48,6%
- Éjszakai felriadás	8,0%	0,5%	23,6%
Táplálkozási és gyarapodási zavarok			
- Étvágytalan-súly normális gyarapodású	5,1%	1,8%	11,8%
- Étvágytalan-súlyállás, vagy csökkenés	6,8%	2,8%	15,1%
- Súlyállás/csökkenés – alimentális	3,4%	0,9%	8,5%
- Súlyállás/csökkenés – organikus	6,3%	8,3%	2,4%
Egyéb megbetegedések			
- Hasfájás	13,3%	8,7%	22,6%
- Obstipáció	4,3%	1,6%	9,9%

Következtetések

- Fontos lenne a viselkedési zavarok egységes szempontok szerinti meghatározása, és minél szélesebb körben való elfogadtatása.
- Szükséges lenne a diagnosztizálás protokolljának kidolgozása és egységes kódrendszerének meghatározása.
- A korai felismeréssel és a megfelelő lépésekkel sokat tehetünk a pszichoszomatikus betegségek prevenciójában.

Köszönöm figyelmüket!

*John Morgan
(1822 – 1885):
A moments of affection*